

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **Z.** bytom **B.**, proti žalovanému **Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky** so sídlom v Bratislave, Župné námestie 13, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 275/2008-11/RK zo dňa 8.2.2008 a o odvolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 2. júla 2009 č. k. 1S 148/2008-21, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnuté uznesenie Krajského súdu v Bratislave z 2. júla 2009 č. k. 1S 148/2008-21 **z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a d' a ľ š i e k o n a n i e .**

O d ô v o d n e n i e :

Napadnutým uznesením krajský súd zamietol žiadosť žalobcu o ustanovenie zástupcu z radov advokátov.

Rozhodol tak podľa § 30 OSP vzhľadom k tomu, že neboli splnené zákonné dôvody na ustanovenie právneho zástupcu z radov advokátov, nakoľko žalobca nie je oslobodený od súdneho poplatku.

Krajský súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že výzvou zo dňa 24.10.2008 vyzval žalobcu, aby predložil doklady o svojich osobných, majetkových a zárobkových pomeroch. Žalobca dňa 2.12.2008 predložil potvrdenie, z ktorého vyplýva, že je

od 3.11.2008 zamestnaný ako operátor, čistý príjem zo zamestnania za predchádzajúci rok nemá žiadny a nevlastní majetok väčšej ceny. Výzvou zo dňa 11.6.2009, ktorú žalobca prevzal 19.6.2009, súd žalobcu vyzval na oznámenie príjmu z terajšieho zamestnania, t. j. od 3.11.2008, avšak žalobca doklad v zmysle tejto výzvy nepredložil.

Žalobca napadol toto uznesenie krajského súdu včas podaným odvolaním namietajúc, že na výzvy súdu reagoval, avšak uviedol, že potvrdenie o príjme predložiť nemôže pre zlú komunikáciu so zamestnávateľom, na ktorého za nevyplatenie mzdy podal i trestné oznámenie. Mal za to, že súd si mohol potvrdenie vyžiadať priamo od zamestnávateľa. Navrhol preto napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Zároveň pripojil rozhodnutie Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Prievidzi, odboru sociálnych vecí a rodiny, č. A/2009/31338-06/107674-LET z 13.7.2009, podľa ktorého je navrhovateľ občanom v hmotnej núdzi, spĺňa nárok na pomoc v hmotnej núdzi a priznáva sa mu preddavkovo dávka a príspevky v sume 60,43 eur mesačne od 1.6.2009.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP) preskúmal napadnuté rozhodnutie podľa § 212 ods. 1 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP bez nariadenia pojednávania podľa § 250ja ods. 2 veta prvá a § 214 ods. 2 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP a dospel záveru, že rozhodnutie súdu prvého stupňa nemožno považovať za vecne správne.

Podľa § 30 OSP účastníkovi, u ktorého sú predpoklady, aby bol súdom oslobodený od súdnych poplatkov, ustanoví sudca alebo poverený zamestnanec súdu na jeho žiadosť zástupcu z radov advokátov, ak je to potrebné na ochranu jeho záujmov. O tejto možnosti súd účastníka poučí.

V zmysle citovaného zákonného ustanovenia predpokladmi na ustanovenie zástupcu z radov advokátov sú:

- žiadosť účastníka konania,
- účastník spĺňa predpoklady na oslobodenie od súdnych poplatkov na základe rozhodnutia súdu podľa § 138 ods. 1, t. j. či také rozhodnutie odôvodňujú pomery účastníka a (kumulatívne) či nejde o svojvoľné alebo zrejme bezúspešné uplatňovanie či bránenie práva. Nie je rozhodujúce, že také rozhodnutie súd nevydal, pretože oň účastník nepožiadaval (napr.

žiadateľom je žalovaný, ktorý v prvostupňovom konaní neplatí súdny poplatok splatný podaním žaloby),

- potreba ochrany záujmov účastníka konania v priamej spojitosti s predmetom konania, bez ohľadu na to, či ide o spor alebo inú právnu vec alebo verejné súdnictvo. Táto potreba sa môže posudzovať len individuálne a spravidla bude súvisieť so skutkovou a právnou zložitou veci.

Ak prvostupňový súd v napadnutom uznesení konštatuje, že žalobca na základe dodatočnej výzvy súdu nepredložil požadovaný doklad o svojom príjme od 3.11.2008, opomenul tiež uviesť, že na výzvu súdu reagoval s tým, že jeho bývalý zamestnávateľ nekomunikuje a poštu nepreberá.

Zmyslom ustanovenia zástupcu z radov advokátov účastníkovi konania, včítane osobitnej poučovacej povinnosti, je plniť pozitívny záväzok štátu voči osobám (čl. 47 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky) na právnu pomoc v konaní pred súdom. Preto súd pri posudzovaní splnenia podmienok ustanovenia § 30 OSP musí skúmať podmienky pre oslobodenie od súdnych poplatkov v zmysle § 138 ods. 1 OSP a zohľadniť aj okolnosť, či takáto pomoc je pre účastníka nevyhnutná a bez nej by sa sťažilo uplatnenie základného práva na súdnu ochranu účastníka.

Nakoľko krajský súd podľa zhora uvedených ustanovení a zásad dôsledne nepostupoval, odvolací súd napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie (§ 250ja ods. 3 veta druhá a § 221 ods. 1 písm. f/ a ods. 2 OSP), v ktorom súd žiadosť žalobcu o ustanovenie zástupcu z radov advokátov a to aj s prihliadnutím na nové okolnosti žalobcových zárobkových pomerov opätovne prejedná a svoje rozhodnutie aj náležitým spôsobom odôvodní.

V tejto súvislosti však odvolací súd dáva do pozornosti žalobcu, že v zmysle § 6 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP je každý účastník konania povinný vyvíjať všetko úsilie na súčinnosť so súdom tak, aby súd mohol o uplatnenej ochrane rozhodnúť v súlade so zákonom. Je preto povinnosťou žalobcu na výzvy súdu reagovať riadne a v súdom stanovenej lehote a oznámiť mu všetky požadované údaje.

P o u ě n i e: Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave, dňa 23. septembra 2009

JUDr. Jana Baricová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:

Peter Szimeth